

Prof. Maryla Laurent-Zielińska

15 listopada 2019 roku na wniosek Instytutu Filologii Romańskiej i Instytutu Filologii Polskiej Medalem Uniwersytetu Wrocławskiego została uhonorowana pani prof. Maryla Laurent-Zielińska, zasłużona tłumaczka na język francuski wielu dzieł literatury polskiej, badaczka literatury polskiej i francuskiej, długoletni profesor literaturoznawstwa Université de Lille i kierowniczką sekcji polonistycznej (Etudes polonaises) w tym Uniwersytecie, wieloletnia przewodnicząca międzynarodowego stowarzyszenia Les Lettres Européennes, członkini Polskiej Akademii Umiejętności, Francuskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Literackich, Towarzystwa Historyczno–Literackiego w Paryżu, odznaczona Orderem Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej za działalność w dziedzinie literatury polskiej.

Prof. Laurent-Zielińska jest badaczką o znacznym dorobku z dziedziny literaturoznawstwa i translatoologii, autorką kilkudziesięciu artykułów naukowych, redaktorką lub współredaktorką kilkunastu tomów zbiorowych. Podkreślić należy rozległość tematyki jej prac literaturoznawczych: są wśród nich studia poświęcone pisarzom polskim (Tadeusz Konwicki, Janusz Korczak, pokolenie wojny i okupacji) oraz relacjom między literaturami Europy (tomy zbiorowe pod jej redakcją: *Souffrance et littérature dans l'extrême oppression*, 2013; *Fictions européennes*), problematyce translatorskiej i translatoologicznej (np. w tomach pod jej redakcją: *Traduction littéraire et littératures européennes*, *La littérature française en traduction* 2010; *Traduction et rupture* 2014), dziejom polskich emigrantów we Francji (współautorski tom *Polonaises aux champs. Lettres de femmes immigrées dans les campagnes françaises (1930-1935)*, 2015). Prof. Laurent-Zielińska podejmowała również prace dotyczące mniejszości narodowych w Polsce (CD, we współpracy z Małgorzatą Misiak, *Les Lemkoviens, derniers Mohicans d'Europe*, 2003), a także mające charakter edytorski (np. numer « Poésie » poświęcony liryce polskiej: *Arrêt sur image de la poésie polonaise*).

Prof. Maryla Laurent-Zielińska należy również do ścisłej czołówki tłumaczy literatury polskiej za granicą; przełożyła ważne utwory wybitnych polskich pisarzy (zob. spis), opublikowane w renomowanych wydawnictwach francuskich (m.in. Gallimard, Fayard, Robert Laffont, Editions du Seuil, Critérion, Noir sur Blanc, Desclée de Brouver, Archipel, Editions du Cerf). Szczególne znaczenie mają jej przekłady utworów Tadeusza Konwickiego, Władysława Terleckiego, Sławomira Mrożka, Andrzeja Stasiuka, Eustachego Ryłskiego, Olgi Tokarczuk. Świadczą one o jej wysokiej pozycji na francuskim rynku przekładowym. Ostatnią jej ważną pracą przekładową są *Księgi Jakubowe* Olgi Tokarczuk (wyd. Editions Noir sur Blanc ; Paris 2018).

Niebagatelne znaczenie ma także działalność popularyzatorska prof. Laurent-Zielińskiej, dzięki której we Francji poznawana jest literatura i kultura polska. Przyjmuje ona postać artykułów w prasie kulturalnej, organizacji spotkań z polskimi pisarzami, dyskusji, spektakli, wystaw. W styczniu 2019 r. odbyła się w Bibliotece Uniwersytetu w Lille ważna wystawa „POLONICA. Collections polonaises de l'Université de Lille. Reflet de la présence polonaise dans les Hauts-de-France (1919-2019)”. Była ona dedykowana profesorowi Danielowi Beauvois, wybitnemu historykowi, który otrzymał godność doktora *honoris causa*

Uniwersytetu Wrocławskiego. Znaczenie tej wystawy, dokumentującej sto lat obecności polskiej na północy Francji, było tym większe, że wpisuje się ona w fundamentalną dla Polaków perspektywę setnej rocznicy odzyskania przez Polskę państwowości w roku 1918.

Podkreślić należy jednak przede wszystkim wieloletnią i wieloaspektową współpracę prof. Maryli-Laurent-Zielińskiej z wieloma instytucjami kulturalnymi i naukowymi w Polsce, w tym z Wydziałem Filologicznym Uniwersytetu Wrocławskiego i jego pracownikami.

Zasadniczym obszarem tej współpracy są badania nad przekładową obecnością literatury polskiej we Francji i literatury francuskiej w Polsce. Prowadzony wraz z wrocławskimi romanistami międzynarodowy projekt badawczy *Traduction comme moyen de communication interculturelle* [Tłumaczenie jako środek komunikacji międzykulturowej] realizowany jest od 1995 r. Od 2002 r. ma formalną postać *Réseau international de recherche et de formation à la recherche* - zespołu tworzonego przez Uniwersytet Wrocławski (Instytut Filologii Romańskiej) oraz Université Lille 3, Uniwersytet Jagielloński i (od 2008) Université Haute Alsace w Miluzie. Prace zespołu mają formę corocznych spotkań, poświęconych różnym aspektom przekładu jako formy komunikacji międzykulturowej, przede wszystkim między Francją („centrum”) i krajami Europy Środkowej i Wschodniej („peryferie”). We Wrocławiu odbyło się ich osiem. W listopadzie 2017 w Lille odbyło się dwudzieste drugie spotkanie *Réseau ...*, kolejne przewidziane jest w Miluzie w dn. 5-6 kwietnia 2019. Prof. Maryla Laurent miała istotny wkład w przebieg tych spotkań: zawsze merytoryczny, kiedy uczestniczyła w nich z wystąpieniami i jako niezwykle inspirująca dyskusantka, a także kiedy była ich organizatorką w Lille.

W ciągu ponad dwudziestu lat w pracach *Réseau* brali udział pracownicy IFR (m. in. Elżbieta Skibińska; Beata Baczyńska; Elżbieta Biardzka; Jadwiga Cook, Stefan Kaufman; Marcin Kurek; Justyna Łukaszewicz; Natalia Paprocka; Agata Rębkowska, Regina Solova, Małgorzata Tomicka; Justyna Wesoła), a także IFP (m. in. Justyna Bajda, Marcin Cieński, Wojciech Soliński) oraz innych jednostek Wydziału Filologicznego (m. in. Stanisław Bereś, Jakub Pigoń, Agnieszka Wandel).

Wyniki prac publikowane są w postaci recenzowanych monografii lub numerów monograficznych czasopism; dotychczas ukazało się ich 19 (w tym cztery pod redakcją prof. Maryli Laurent), kolejna jest w druku.

Działaniom badawczym towarzyszy współpraca dydaktyczna. Prof. Laurent kilkakrotnie wygłaszała we Wrocławiu wykłady w ramach wymiany międzyuczelnianej; prowadziła też zajęcia dla studentów polonistyki i romanistyki w ramach programu Erasmus. Intensywnie współpracowała także ze Szkołą Języka Polskiego i Kultury dla Cudzoziemców UW.